TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2010. gada 21. oktobrī *

Lieta C-185/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Rechtbank's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 23. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 29. aprīlī, tiesvedībā

Latchways plc,

Eurosafe Solutions BV

pret

Kedge Safety Systems BV,

Consolidated Nederland BV.

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 25. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Latchways plc* un *Eurosafe Solutions BV* vārdā — A. Maks [*A. Mak*], *advocaat*,

— *Kedge Safety Systems BV un Consolidated Nederland BV* vārdā — E. Šelhāss [*E. Schelhaas*], *advocaat*,

— Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*], pārstāve,

— Beļģijas valdības vārdā — Ž. K. Allo [*J.-C. Halleux*], pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā — S. Šēnbergs [*S. Schønberg*] un G. Zavs [*G. Zavvos*], pārstāvji, kuriem palīdz F. Teitshāfers [*F. Tuytschaever*], *advocaat*,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2010. gada 28. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem (OV 1989, L 40, 12. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 89/106"), Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīvu 89/686/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (OV L 399, 18. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1882/2003 (turpmāk tekstā — "Direktīva 89/686"), kā arī Padomes 1993. gada 22. jūlija Lēmumu 93/465/EEK par atbilstības novērtējuma procedūru dažādu posmu moduļiem un noteikumiem par to, kā piestiprināt CE marķējumu, ko paredzēts izmantot tehniskas saskaņošanas direktīvās (OV L 220, 23. lpp.).

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Latchways plc* un *Eurosafe Solutions BV* (turpmāk tekstā attiecīgi — "*Latchways*" un "*Eurosafe Solutions*"), no vienas puses, un *Kedge Safety Systems BV* un *Consolidated Nederland BV* (turpmāk tekstā attiecīgi — "*Kedge Safety Systems*" un "*Consolidated Nederland*"), no otras puses, par to, vai ierīces aizsardzībai pret kritieniem no augstuma, veicot darbus uz jumtiem, ko ražojušas *Latchways* un *Kedge Safety Systems*, ir drošas un vai uz šīm iekārtām var vai vajag piestiprināt "CE" marķējumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

Direktīva 89/106

3 Direktīvas 89/106 1. panta teksts ir šāds:

"1. Šo direktīvu piemēro būvizstrādājumiem, ciktāl uz tiem attiecas pamatprasības, kas noteiktas būvdarbiem, uz kuriem attiecas 3. panta 1. punkts.

2. Šajā direktīvā "būvizstrādājums" ir jebkurš ražojums, kas ir ražots, lai to pastāvīgi iekļautu būvdarbos [būvēs], tostarp gan ēkās, gan inženiertehniskajos būvdarbos [būvēs].

[..]"

4 Šīs direktīvas 2. pantā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. pantā minētos [būvizstrādājumus], kas paredzēti izmantošanai [būvēs], var laist tirgū vienīgi tad, ja tie ir piemēroti paredzētajiem mērķiem, tas ir, tiem ir tādi raksturlielumi, ka [būves], kurās tos iekļauj, montē, izmanto vai ierīko, ja tie ir pareizi projektēti un būvēti, var atbilst 3. pantā minētajām pamatprasībām, ja uz šādiem darbiem [šādām būvēm] attiecas noteikumi, kuros ietvertas šādas prasības.

2. a) Ja uz [būvizstrādājumiem] attiecas citas direktīvas, kas nosaka citus aspektus un arī paredz 4. panta 2. punktā minēto CE atbilstības marķējumu, tad pēdējais norāda, ka attiecīgajam [būvizstrādājumam] ir atbilstības prezumpcija minēto citu direktīvu noteikumiem.

[..]"

5 Minētās direktīvas 3. panta teksts ir šāds:

"1. Pamatprasības, kas piemērojamas darbiem [būvēm] un kas var ietekmēt [būvizstrādājuma] tehnisko raksturojumu, ir izklāstītas I pielikumā kā mērķi. [..]

[..]

3. Pamatprasību konkrētā forma ir dokumenti (skaidrojošie dokumenti) — lai izveidotu vajadzīgo saikni starp pamatprasībām, kas noteiktas 1. punktā, un standartu izstrādāšanas pilnvarojumiem, Eiropas tehniskā apstiprinājuma pamatnostādņu izstrādāšanas pilnvarojumiem vai citu tehnisku specifikāciju atzīšanu 4. un 5. panta nozīmē."

6 Šīs pašas direktīvas 4. pantā ir noteikts:

"1. Standarti un tehniskie apstiprinājumi šajā direktīvā ir "tehniskās specifikācijas".

Šajā direktīvā saskaņotie standarti ir tehniskās specifikācijas, ko [Eiropas Standartizācijas komiteja (*CEN*)], [Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komitejas (*CENELEC*)] vai abas šīs iestādes pieņēmušas ar pilnvarojumu, ko Komisija tām piešķīrusi atbilstoši [Padomes 1983. gada 28. marta Direktīvai 83/189/EEK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas procedūru tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 109, 8. lpp.)], pamatojoties uz 19. pantā minētās komitejas atzinumu un saskaņā ar

1984. gada 13. novembrī parakstītajiem vispārīgajiem noteikumiem par sadarbību starp Komisiju un šīm divām iestādēm.

2. Dalībvalstis pieņem, ka [būvizstrādājumi] ir piemēroti lietošanai, ja tie nodrošina [būvdarba] izpildi, ja tie ir projektēti un izgatavoti atbilstoši 3. pantā minētajām galvenajām prasībām un ja uz tiem ir CE marķējums, kas norāda, ka tie atbilst visiem šīs direktīvas noteikumiem, ieskaitot V nodaļā noteiktās atbilstības vērtēšanas procedūras un III nodaļā noteikto procedūru. CE marķējums norāda:

a) ka tie atbilst attiecīgiem valstu standartiem, kur iestrādāti saskaņotie standarti, uz kuriem atsauces publicētas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*. Dalībvalstis publicē šo savu standartu atsauces;

b) ka tie atbilst Eiropas tehniskajam apstiprinājumam, kas piešķirts saskaņā ar III nodaļā paredzēto procedūru;

vai

c) ka tie atbilst valsts tehniskajām specifikācijām, kas minētas 3. punktā, tā kā trūkst saskaņoto specifikāciju; šādu valsts specifikāciju sarakstu sagatavo saskaņā ar 5. panta 2. punktā paredzēto procedūru.

[..]"

7 Direktīvas 89/106 7. panta redakcija ir šāda:

"1. Lai nodrošinātu saskaņoto standartu kvalitāti attiecībā uz [būvizstrādājumiem], standartus izstrādā Eiropas standartu organizācija, pamatojoties uz pilnvarojumu, ko piešķīrusi Komisija [..].

2. Šādi izstrādātos standartus, cik iespējams, formulē attiecībā uz [būvizstrādājumu] efektivitāti, ņemot vērā skaidrojošos dokumentus.

3. Tiklīdz Eiropas standartu organizācijas ir izstrādājušas standartus, Komisija publicē atsauces uz standartiem *Eiropas Kopienu Oficiālā Vēstneša* C sērijā."

8 Šīs direktīvas I pielikuma 4. punkta teksts ir šāds:

"4. Izmantošanas drošība.

Būvdarbs [būve] jāprojektē un jābūvē tā, lai tas [tā] neradītu nepieņemamus nelaimes gadījumu riskus darbā vai ekspluatācijā, piemēram, slīdēšanu, krišanu, sadursmes, apdegumus, nāvējoš[u] elektrošoku, traumas, ko rada sprādzieni."

Direktīva 89/686

9 Direktīvas 89/686 1. pantā ir noteikts:

"1. Šī direktīva attiecas uz individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, še turpmāk — "IAL".

Direktīva paredz nosacījumus, kas reglamentē to piedāvāšanu tirgū un brīvu apriti Kopienā, kā arī drošības būtiskās prasības, kurām IAL jāatbilst, lai nodrošinātu lietotāju veselības aizsardzību un drošību.

2. Šajā direktīvā IAL ir jebkura ierīce, kas paredzēta, lai persona to nēsātu vai turētu aizsardzībai pret vienu vai vairākiem veselības un drošības apdraudējumiem.

IAL ir arī:

a) komplekts, ko veido vairākas ierīces, kuras ražotājs ir savienojis personas aizsardzībai pret vienu vai vairākiem iespējami vienlaicīgiem apdraudējumiem;

b) aizsardzības ierīce, kas ir atdalāmi vai neatdalāmi apvienota ar iekārtu, ko persona nēsā vai tur konkrēta darba veikšanai un kas nav paredzēta personas aizsardzībai;

c) maināmas IAL detaļas, kuras ir būtiskas to darbībai un tiek izmantotas tikai konkrētā iekārtā.

3. Jebkuru sistēmu, kas piedāvāta tirgū kopā ar IAL tā pievienošanai citai ārējai papildu ierīcei, pat tad uzskata par šīs iekārtas neatņemamu sastāvdaļu, ja lietotājam nav paredzēts sistēmu nēsāt vai turēt pastāvīgi visā apdraudējuma laikā.

[..]"

10 Šīs direktīvas 3. pantā ir noteikts:

"Šīs direktīvas 1. pantā minētajiem IAL jāatbilst veselības un drošības pamatprasībām, kas noteiktas II pielikumā."

11 Minētās direktīvas 4. panta 1. punkta redakcija ir šāda:

"Dalībvalstis nedrīkst aizliegt, ierobežot vai kavēt individuālo aizsardzības līdzekļu vai individuālo aizsardzības līdzekļu komponentu laišanu tirgū, ja tie atbilst šīs direktīvas noteikumiem un uz tiem ir CE marķējums, kas liecina par to atbilstību visiem šīs direktīvas noteikumiem, ieskaitot II nodaļā noteiktās sertifikācijas procedūras."

12 Direktīvas 89/686 II pielikuma 3.1.2.2. punktā ir paredzēts:

"Kritienu no augstuma novēršana

IAL, kas projektēti, lai novērstu kritienus no augstuma vai to sekas, jāizmanto drošības jostas un piestiprināšanas sistēma, kuru var pievienot pie droša atbalsta punkta. Tas jāprojektē [un jāražo] tā, ka paredzamajos lietošanas apstākļos ir samazināta lietotāja vertikālas krišanas iespēja, novēršot saduršanos ar šķēršļiem, un bremzētājspēks tomēr nesasniedz robežvērtību, kad var rasties fiziskas traumas vai saplīst kāda IAL detaļa, izraisot lietotāja krišanu.

Jānodrošina arī tas, ka pēc bremzēšanas lietotājs saglabā pareizu stāvokli, kurā viņš, ja nepieciešams, var sagaidīt palīdzību.

Ražotāja instrukcijā īpaši jānorāda visa informācija, kas attiecas uz:

— droša atbalsta punkta raksturojumu un obligāti nepieciešamo atstarpi zem lietotāja,

— ķermeņa drošības jostas pareizu uzlikšanu un piestiprināšanas sistēmas pievienošanu pie droša atbalsta punkta."

Lēmums 93/465

13 Lēmuma 93/465 pielikuma I B punktā ir noteikts:

"CE zīmes [marķējuma] piestiprināšanas un izmantošanas galvenās pamatnostādnes ir šādas.

a) CE zīme [marķējums] apliecina, ka ir izpildītas visas saistības, kas noteiktas ražotājiem atbilstīgi [Savienības] direktīvām attiecībā uz ražojumu nodrošināšanu ar marķējumu.

[..]

b) Rūpniecības ražojumu CE zīme [marķējums] norāda uz to, ka fiziskā vai juridiskā persona, kas nodrošinājusi minēto marķējumu vai ir atbildīga par tā nodrošināšanu, apstiprina, ka ražojums atbilst visiem attiecīgajiem [Savienības] pilnīgās saskaņošanas noteikumiem un tam piemērotas paredzētās atbilstības novērtēšanas procedūras.

[..]

e) Visiem rūpniecības ražojumiem, uz kuriem attiecas tehniskās saskaņošanas direktīvas, kas balstās uz vispārējās pieejas principiem, jābūt CE zīmei [marķējumam], ja vien īpašās direktīvas neparedz citādi; šādi izņēmumi ir uzskatāmi par atkāpi nevis no prasības nodrošināt marķējumu, bet no atbilstības novērtēšanas administratīvajām procedūrām, kuras atsevišķos gadījumos var uzskatīt par

pārāk sarežģītām. Katrs izņēmums vai atkāpe no prasības nodrošināt marķējumu ir attiecīgi jāpamato.

CE zīme ir vienīgais marķējums, kas apliecina rūpniecības ražojumu atbilstību direktīvām, kuru pamatā ir vispārējās pieejas principi.

Dalībvalstīm jāatturas iekļaut valsts tiesību aktos jebkuras atsauces uz marķējumu, kas nav CE zīme, sakarā ar atbilstību visiem noteikumiem, kuri ietverti direktīvās par CE zīmi [marķējumu].

[..]

i) Aizliegts izmantot jebkādu citu marķējumu, kas var maldināt trešās personas attiecībā uz CE zīmes [marķējuma] jēgu un izskatu.

[..]

l) Dalībvalstīm ir jāpieņem visi vajadzīgie valsts tiesību akti, lai nepieļautu pārpratumus un ļaunprātīgu CE zīmes [marķējuma] izmantošanu.

Neskarot attiecīgās direktīvas noteikumus par drošības klauzulas piemērošanu, ja dalībvalsts konstatē, ka CE zīme [marķējums] ir nepareizi piestiprināta, ražotājam, viņa pārstāvim [Eiropas Savienībā] vai, izņēmuma gadījumā, ja to paredz

īpašas direktīvas, personai, kas atbild par konkrētā ražojuma laišanu [Savienības] tirgū, jānodrošina produkta atbilstība prasībām un jānovērš pārkāpums saskaņā ar dalībvalsts noteiktajiem nosacījumiem. Ja neatbilstība netiek novērsta, dalībvalstij jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai ierobežotu vai aizliegtu attiecīgā ražojuma laišanu tirgū vai panāktu tā izņemšanu no tirgus saskaņā ar drošības klauzulā noteikto procedūru."

Standarts EN 795 un atsauču uz to publicēšana "Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī"

14 Eiropas standarts 795 (turpmāk tekstā — "Standarts EN 795") ar nosaukumu "Aizsardzība pret kritieniem no augstuma — Ierīces aizsardzībai pret krišanu [kritieniem] no augstuma [Drošības ierīces] — Prasības un testēšana" tika izstrādāts saskaņā ar Komisijas un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas *CEN* sniegtajām pilnvarām. Minētā standarta 4.2. un 4.3.1.1. punktā ir precizētas tehniskās prasības, kurām ir jāatbilst A1 klases drošības ierīcēm, un tajos tiek papildinātas Direktīvas 89/686 II pielikuma 3.1.2.2. punktā minētās prasības.

15 Standarta EN 795 3.13. punkta teksts ir šāds:

"3.13. Klases

3.13.1. A klase

3.13.1.1. A1 klase

A1 klasē ietilpst enkuri stiprināšanai pie vertikālām, horizontālām un slīpām virsmām — piemēram, sienām, sijām, nogāzēm.

[..]"

16 Ar Komisijas paziņojumu 2000/C 40/05, īstenojot Direktīvu 89/686, kurā ir izdarīti grozījumi ar direktīvām 93/68/EEK, 93/95/EEK un 96/58/EK (OV 2000, C 40, 7. lpp.), *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēti Standarta EN 795 virsraksti un atsauces kopā ar piezīmi, atbilstoši kurai "šī publikācija neattiecas uz A klasē aprakstīto aprīkojumu (enkuri) [..], attiecībā uz kuru tā nesniedz nekādu atbilstības Direktīvas 89/686/EEK noteikumiem prezumpciju".

Valsts tiesiskais regulējums

17 Direktīva 89/106 Nīderlandē tika transponēta ar 1991. gada 16. decembra Būvniecības likumu (*Bouwbesluit*, *Staatsblad* 1991, Nr. 680), kas kopš 2003. gada 1. janvāra ir aizstāts ar 2003. gada būvniecības noteikumiem (*Bouwbesluit 2003*, *Staatsblad* 2002, Nr. 410), kuri vēlāk vairākkārt tikuši grozīti.

18 Direktīva 89/686 Nīderlandē tika transponēta ar Dekrētu par individuālās aizsardzības līdzekļiem (*Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen*, *Staatsblad* 1992, Nr. 396), kas ir pieņemts, piemērojot Nīderlandes likumu, ar ko tostarp reglamentē ražojumu kvalitāti un drošību, un kas vēlāk vairākkārtīgi ticis grozīts.

19 Standarts EN 795 Nīderlandē tika transponēts Standartā NEN 795.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

20 *Latchways*, *Kedge Safety Systems* konkurente, ražo un tirgo *Mansafe* — drošības ierīci, ko piestiprina jumtam ar skrūvēm, kas iekļūst konstrukcijā zem jumta seguma. Tā piestiprina minētajām ierīcēm "CE" marķējumu saskaņā ar Standartu EN 795.

21 Savukārt *Kedge Safety Systems* ražo un tirgo *Kedge Safety* — drošības ierīci, ko piestiprina jumtam, pielīmējot rozeti, kas iebūvēta bitumena segumā. Tā apgalvo, ka šī ierīce atbilst Standarta EN 795 prasībām.

22 Divas reizes 2004. un 2005. gadā *Consolidated Nederland*, viens no *Kedge Safety* pircējiem, nodeva šo ierīci testēšanai kādai licencētai iestādei, kas ir pilnvarota sertificēt IAL, ņemot vērā saskaņotos standartus. Šajos divos gadījumos minētā iestāde konstatēja, ka *Kedge Safety* zināmos aspektos attiecībā uz A1 klases ierīcēm atbilst Standartam EN 795, bet arī skaidri norādīja, ka veiktā testēšana nepamato "CE" atbilstības zīmes [marķējuma] piestiprināšanu, nedz arī atbilstības Direktīvas 89/686 prasībām apstiprinājumu.

23 2005. gadā *Latchways* lūdza testēt šo ierīci divām citām licencētām iestādēm. Tās abas nonāca pie secinājuma, ka *Kedge Safety* neiztur testa daļu, ko paredz Standarts EN 795, tiktāl, ciktāl īpašos karstuma apstākļos ierīce *Kedge Safety* atlīmējas, būdama pakļauta 5,68 kN lielam statiskam spēkam, lai arī Standarta EN 795 4.3.1.1. punktā ir paredzēts, ka pretestībai ir jābūt vismaz vienādai ar 10 kN.

24 Pagaidu noregulējuma procedūrā *Latchways* un *Eurosafe Solutions*, Nīderlandes *Mansafe* izplatītājs, panāca, ka *Rechtbank Doordrecht* aizliedza *Kedge Safety Systems* norādīt, ka tās drošības ierīces atbilst Standartam EN 795, izņemot gadījumos, kad tās tiek izmantotas uz jauniem jumtiem mākoņainā laikā, un noteica pienākumu par to informēt tās klientus.

25 Pamata lietā *Latchways* un *Eurosafe Solutions* lūdz aizliegt tirgot *Kedge Safety* bez "CE" marķējuma, jo šim ražojumam esot piemērojama Direktīva 89/686. Pakārtoti tās lūdz aizliegt *Kedge Safety Systems* un *Consolidated Nederland* tirgot minēto ražojumu lietošanai uz jebkādiem jumtiem, apgalvot, ka tas atbilst Standartam EN 795, un norādīt, ka šis ražojums ir drošs.

26 Kā pretprasību *Kedge Safety Systems* un *Consolidated Nederland* lūdz, lai *Latchways* un *Eurosafe Solutions* tiktu piemērots aizliegums piestiprināt "CE" marķējumu uz *Mansafe*, atsaukties uz Standartu EN 795 un turpināt tirgot šo ražojumu. Savu prasību pamatojumam *Kedge Safety Systems* un *Consolidated Nederland* apgalvo, ka Standarta EN 795 A, C un D klasēm ir piemērojama Direktīva 89/106 un ka tādēļ *Latchways* un *Eurosafe Solutions* nevarot pieprasīt *Mansafe* atbilstības apstiprinājumu saskaņā ar Direktīvu 89/686.

27 Tā kā *Rechtbank's -Gravenhage* radās šaubas par to, kādas direktīvas ir piemērojamas attiecīgajām ierīcēm, par "CE" marķējuma izmantošanas noteikumiem, kā arī par Standarta EN 795 būtību, tā, pasludinot 2007. gada 18. jūlija starpspriedumu, aicināja pamata lietas dalībniekus izteikties par prejudiciālajiem jautājumiem, ko šī tiesa plānoja uzdot Tiesai.

28 Pēc tam, kad *Rechtbank's -Gravenhage* bija iepazinusies ar attiecīgajiem pamata lietas dalībnieku apsvērumiem, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Standartā EN 795 minētām A1 klases drošības ierīcēm (kas paredzētas ilgstošai izmantošanai stacionārās pozīcijās) ir piemērojama vienīgi Direktīva 89/106 [..]?

2) Ja atbilde uz 1) jautājumu ir noliedzoša, vai tādā gadījumā šīm drošības ierīcēm — iespējams, kā individuālo aizsardzības līdzekļu sastāvdaļai — ir piemērojama Direktīva 89/686 [..]?

3) Ja atbilde uz 1) un 2) jautājumu ir noliedzoša, vai tādā gadījumā, ņemot vērā Direktīvas 89/686 [..] II pielikumu, it īpaši tā 3.1.2.2. punktu, ir jāizvērtē, vai [IAL], kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, pats par sevi atbilst šīs direktīvas pamatprasībām, vai arī šajā pašā kontekstā ir jāizvērtē, vai drošības ierīces, ar kurām ir pievienoti attiecīgie [IAL], ir drošas paredzamos lietošanas apstākļos II pielikuma izpratnē?

4) Vai saskaņā ar Kopienu tiesību aktiem, it īpaši [Lēmumu] 93/465 [..], drošības ierīcēm 1) jautājuma izpratnē var fakultatīvi piestiprināt "CE" atbilstības zīmi kā atbilstības Direktīvai 89/686 [..] un/vai Direktīvai 89/106 [..] pierādījumu?

5) Ja atbilde uz 4) jautājumu pilnīgi vai daļēji ir apstiprinoša, kāda vai kādas procedūras ir jāievēro, lai izvērtētu atbilstību Direktīvai 89/686 [..] un/vai Direktīvai 89/106 [..]?

6) Vai attiecībā uz drošības ierīcēm 1) jautājuma izpratnē Standarts EN 795 ir uzskatāms par [Savienības] tiesību normu, kas ir jāinterpretē [..] Tiesai?

7) Ja atbilde uz 6) jautājumu ir apstiprinoša, vai Standarts EN 795 ir jāinterpretē tādējādi, ka drošības ierīces 1) jautājuma izpratnē ir jātestē (paziņotai iestādei) paredzamos izmantošanas apstākļos (ārējā temperatūra, laikapstākļi, pašu drošības ierīču novecošana un/vai stiprinājumu materiālu vai arī jumta konstrukcijas novecošana)?

8) Ja atbilde uz 7) jautājumu ir apstiprinoša, vai tādā gadījumā testēšana ir jāveic, ņemot vērā (lietošanas instrukcijā minētos) izmantošanas ierobežojumus?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

29 Vispirms ir jāatzīst, ka pirmais, otrais un trešais jautājums attiecas uz Direktīvu 89/106 un 89/686 piemērojamību A1 klases drošības ierīcēm, kas noteiktas Standartā EN 795. Tomēr atbilde uz minētajiem jautājumiem noteikti ir saistīta ar to, kā Tiesa interpretēs minēto standartu, par kura juridisko būtību un interpretāciju ir

uzdots sestais, septītais un astotais jautājums. Līdz ar to vispirms ir jāsprieţ par pēdējiem minētajiem jautājumiem.

Par sesto, septīto un astoto jautājumu par Standarta EN 795 juridisko būtību

30 Ar sesto, septīto un astoto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Standarta EN 795 noteikumi un priekšraksti par A1 klases drošības ierīcēm ir Savienības tiesību daļa un tātad par tiem var lūgt Tiesas interpretāciju, un — apstiprinošas atbildes gadījumā — lūdz tos interpretēt.

31 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, tuvinot tādus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus par ražojumiem, kuri ir minēti *inter alia* Direktīvās 89/106 un 89/686, Savienības iestādes pieņem direktīvas, paredzot pamatprasības, kurām ir jāatbilst ražojumiem, kas ietilpst to piemērošanas jomā. Saskaņā ar Direktīvā 83/189 paredzēto procedūru Komisija Eiropas standartizācijas iestādēm sniedz pilnvaras izstrādāt tehniskās specifikācijas, kurās ir precizētas minētajās direktīvās paredzētās pamatprasības. Ja minētās iestādes jau ir izstrādājušas standartus, Komisija publicē uz tiem atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šīs publikācijas dēļ ražojumiem, uz kuriem attiecas tehniska saskaņošanas direktīva un kas atbilst saskaņotajā standartā noteiktajām tehniskajām prasībām, kas attiecas uz šiem ražojumiem, tiek piešķirta atbilstības minētās direktīvas pamatprasībām prezumpcija.

32 Šajā gadījumā no Standarta EN 795 izriet, ka tas ir ticis izstrādāts atbilstoši Komisijas saskaņā ar Direktīvas 89/686 II pielikuma 3.1.2.2. punktu *CEN* sniegtajām pilnvarām.

Turpinājumā atsauces uz minēto standartu tika publicētas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* paziņojumā 2000/C 40/05. Tomēr minētajā paziņojumā bija skaidri norādīts, ka šī publikācija neattiecas uz Standarta EN 795 A1 klasē aprakstīto aprīkojumu, attiecībā uz kuru tā nesniedz nekādu atbilstības Direktīvas 89/686 noteikumiem prezumpciju.

33 Līdz ar to, kā savu secinājumu 123. punktā atzīmējusi ģenerāladvokāte, Standarta EN 795 noteikumi par A1 klases drošības ierīcēm nav uzskatāmas par saskaņotām tehniskām specifikācijām. Saistībā ar minēto un tiktāl, ciktāl Standarts EN 795 attiecas uz A1 klases drošības ierīcēm, šis standarts ir uzskatāms par tehniska rakstura standartu, ko ir izstrādājusi privāta standartizācijas iestāde un kuram nav saiknes ar Direktīvu 89/686.

34 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas kompetencē, pieņemot prejudiciālu nolēmumu, ietilpst tikai Savienības tiesību normu pārbaude (šajā ziņā skat. 2008. gada 16. janvāra rīkojumu lietā C-361/07 *Polier*, 9. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Tā kā šā sprieduma 32. un 33. punktā ir noteikts, ka attiecīgie noteikumi nav Savienības tiesību normas, ir jāsecina, ka Tiesa nevar interpretēt Standarta EN 795 noteikumus par A1 klases drošības ierīcēm, un nav jāizvērtē saskaņoto standartu juridiskā būtība.

36 Līdz ar to uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Standarta EN 795 noteikumiem par A1 klases drošības ierīcēm nav piemērojama Direktīva 89/686, ka tās nav Savienības tiesību normas un ka tādēļ to interpretācija neietilpst Tiesas kompetencē.

37 Ņemot vērā atbildi uz sesto jautājumu, uz septīto un astoto jautājumu nav jāatbild.

Par pirmo, otro un trešo jautājumu par to, vai Direktīvas 89/106 un 89/686 ir piemērojamas attiecīgajiem noteikumiem pamata lietā

38 Ar savu pirmo, otro un trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai A1 klases drošības ierīcēm, kas noteiktas Standartā EN 795, ir piemērojama Direktīva 89/106 vai Direktīva 89/686.

39 Tā kā Tiesas kompetencē neietilpst šo Standarta EN 795 noteikumu un priekšrakstu par minētajām ierīcēm interpretācija, ir jāizvērtē attiecīgās drošības ierīces pamata lietā, proti, *Mansafe* un *Kedge Safety*.

40 Šīs ierīces tiek aprakstītas kā enkuru sistēma, kas piestiprināta jumtam ar konstrukciju, kurai tiek pievienots IAL. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, minētās drošības ierīces ir paredzētas, lai pastāvīgi paliktu piestiprinātas konstrukcijai pēc to uzstādīšanas, un tādējādi var tikt izmantotas secīgi, ko ieinteresētie lietas dalībnieki ir apstiprinājuši tiesas sēdē.

41 Vispirms attiecībā uz Direktīvas 89/686 piemērojamību šīm iekārtām ir jāatzīmē, ka šīs direktīvas 1. pantā, minētā panta 2. un 3. punktā definējot IAL jēdzienu, ir noteikta tās piemērošanas joma.

42 Sistēmiski skatot minētos punktus, ir jākonstatē, ka [minēto ierīču] kvalificēšana kā IAL nozīmē, ka lietotājs šādu preci nēsā vai tur vai vismaz to var darīt visā apdraudējuma laikā. Tādējādi tam ir jābūt pārvietojamam izstrādājumam. Tomēr netiek apstrīdēts, ka, lai varētu izmantot tādas drošības ierīces kā pamata lietā, tās ir jāpiestiprina būvei. Līdz ar to tās nav paredzētas nēsāšanai vai turēšanai, ko veiktu to lietotājs, Direktīvas 89/686 izpratnē.

43 Tāpat ir jākonstatē, ka šo ierīču darbība neļauj tās kvalificēt kā "sistēmu" Direktīvas 89/686 1. panta 3. punkta izpratnē un tādējādi tās uzskatīt kā IAL neatņemamu sastāvdaļu. Proti, šādām ierīcēm nav funkcijas pievienot IAL "citai ārējai ierīcei" minētā panta izpratnē vai "drošam atbalsta punktam" šīs pašas direktīvas II pielikuma 3.1.2.2. punkta izpratnē. Tieši otrādi: tās ir paredzētas būt par "ārējām ierīcēm", kurām tiek piestiprināts IAL.

44 Līdz ar to, ņemot vērā tādu drošības ierīču kā pamata lietā būtību un darbību, tām nav piemērojama Direktīva 89/686.

45 Šo konstatējumu neliek apstrīdēt prasība, kas noteikta Direktīvas 89/686 II pielikuma 3.1.2.2. punktā, atbilstoši kuram IAL ražotājam savā instrukcijā ir jāprecizē visi lietderīgie dati par īpašībām, kādām ir jāpiemīt drošam atbalsta punktam, kuram tiek pievienots minētais IAL.

46 Proti, no Direktīvas 89/686 3. panta izriet, ka tās II pielikuma kopumā un it īpaši tā 3.1.2.2. punkta mērķis ir tikai definēt IAL piemērojamās veselības un drošības pamatprasības. Līdz ar to ražotāja pienākums precizēt prasītās droša atbalsta punkta,

kuram ir piestiprināms IAL, īpašības nepaplašina minētās direktīvas piemērošanas jomu, pārsniedzot tās 1. pantā noteiktās robežas.

47 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka tādām drošības ierīcēm kā pamata lietā, kas nav paredzētas turēšanai vai nēsāšanai, ko veiktu to lietotājs, Direktīva 89/686 nav piemērojama — ne pašām par sevi, nedz tādēļ, ka tās ir paredzētas piestiprināšanai IAL.

48 Ņemot vērā atbildi uz otro jautājumu, uz trešo jautājumu atbilde nav jāsniedz.

49 Vēl attiecībā uz Direktīvas 89/106 piemērojamību tādām drošības ierīcēm kā *Mansafe* un *Kedge Safety* ir jāatzīmē, ka no šīs direktīvas 1. panta 1. punkta izriet, ka tā ir piemērojama būvizstrādājumiem, ciktāl uz tiem attiecas pamatprasības, kas noteiktas būvēm, uz kurām attiecas 3. panta 1. punkts. Lai noteiktu šīm būvēm piemērojamās pamatprasības, kas var ietekmēt būvizstrādājuma īpašības, šajā pēdējā minētajā pantā ir atsauce uz Direktīvas 89/106 I pielikumu, kurš tostarp attiecas uz būvju izmantošanas drošību.

50 Šajā ziņā Direktīvas 89/106 piemērojamība konkrētam ražojumam nozīmē, ka ir izpildīti divi nosacījumi: viens, kas attiecas uz šā ražojuma būtību, un otrs, kas saistīts ar tā funkciju.

51 Pirmkārt, attiecībā uz to ražojumu būtību, kuriem ir piemērojama Direktīva 89/106, tās 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka "būvizstrādājumi" ir jebkurš ražojums, kas ir ražots, lai to pastāvīgi iekļautu būvēs.

52 Vispirms ir jākonstatē, ka Direktīvā 89/106 nav definēts jēdziens "pastāvīgi iekļaut". Tomēr, ņemot vērā šā jēdziena parasto nozīmi, kā arī šīs direktīvas mērķi — nodrošināt būvju atbilstību tajā noteiktajām pamatprasībām, ir jāapstiprina, ka būvizstrādājumi ir ražojumi, kas tiek iekļauti būvēs, kuru demontēšana samazina šo būvju tehniskos rādītājus un kuru demontēšana vai aizstāšana ir būvniecības darbība.

53 Ņemot vērā attiecīgo drošības ierīču pamata lietā īpašības, kas izriet no šā sprieduma 40. punkta, ir jākonstatē, ka šīs ierīces tiek piestiprinātas jumtam, tādējādi tās ir būvju daļa atbilstoši būvizstrādājumu kvalifikācijai Direktīvas 89/106 1. panta 2. punkta izpratnē.

54 Otrkārt, attiecībā uz to ražojumu darbību, kas ietilpst Direktīvas 89/106 piemērošanas jomā, šīs direktīvas I pielikuma 4. punktā ir noteikts, ka būvizstrādājumiem ir jāļauj celt būves, kas būtu piemērotas *inter alia* no lietošanas drošības aspekta, paredzot, ka tās ir jāprojektē un jābūvē tā, lai tās neradītu nepieņemamus nelaimes gadījumu riskus darbā vai ekspluatācijā, piemēram, slīdēšanu, krišanu, sadursmes, apdegumus, nāvējošu elektrošoku un traumas, ko rada sprādzieni.

55 Šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka tādu drošības ierīču kā pamata lietā mērķis ir nodrošināt personu drošību, tām veicot būvdarbus uz jumtiem, novēršot krišanu no augstuma, kas var notikt jumta lietošanas gadījumā vai saistībā ar tā funkcijām, tostarp būvdarbu tīrīšanas un labošanas gadījumā.

56 Līdz ar to ir jāsecina, ka šādas ierīces nodrošina būvju jumtu izmantošanas vai darbības drošību Direktīvas 89/106 I pielikuma 4. punkta izpratnē.

57 Šo secinājumu neliek apstrīdēt tas, ka minētās direktīvas I pielikuma 4. punkts holandiešu valodas redakcijā neattiecas uz darbībām, kas tiek veiktas ārpus būvēm, un tātad uz tām, kas tiek veiktas uz jumtiem. Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienu regulu vienveidīgas interpretācijas nepieciešamība izslēdz iespēju šaubu gadījumā aplūkot normas tekstu izolēti un prasa, gluži pretēji, lai tas tiktu interpretēts un piemērots, ievērojot tekstus citās oficiālajās valodās (šajā ziņā skat. 2008. gada 20. novembra spriedumu lietā C-375/07 *Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading*, Krājums, I-8691. lpp., 46. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr citās lingvistiskajās versijās, piemēram, vācu, angļu un franču versijā, nekādi netiek nodalītas darbības, kas veicamas būvju iekšienē, no darbībām, kas veicamas ārpus tām.

58 Turklāt ne no vienas Direktīvas 89/106 tiesību normas nav secināms, ka tās piemērošanas joma būtu jāinterpretē šauri, no tās izslēdzot tādas tiesību normas kā pamata lietā. Tieši otrādi, ņemot vērā šīs direktīvas mērķus, būvju lietošanas drošībai, it īpaši attiecībā uz personām, kuras strādā uz jumtiem, ir noteicoši, ka jumta izmantošanas gadījumā tās var paļauties uz drošības ierīcēm, kas piestiprinātas būvēm un

paredzētas pastāvīgai palikšanai pie tiem un kuras, tiklīdz piestiprinātas, veido minētās būves daļu un tātad ir būvizstrādājums Direktīvas 89/106 izpratnē.

59 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka tādām drošības ierīcēm kā pamata lietā, kas ir daļa no būvēm, kurām tās ir piestiprinātas, lai nodrošinātu šīs būves jumta lietošanas vai darbības drošību, ir piemērojama Direktīva 89/106.

Par ceturto un piekto jautājumu par Lēmuma 93/465 interpretāciju

60 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Lēmumam 93/465 nav pretrunā tas, ka "CE" marķējums fakultatīvi tiek piestiprināts ražojumiem, kas neietilpst tās direktīvas piemērošanas jomā, saskaņā ar kuru šī zīme ir piestiprināta, bet atbilst tajā noteiktajām tehniskajām prasībām, un — apstiprinošas atbildes gadījumā — kāda vai kādas procedūras šajā ziņā ir jāievēro.

61 Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka, kopā skatot Lēmuma 93/465 pielikuma I B punkta a), b) un e) apakšpunktu, var konstatēt, ka "CE" marķējums ir vienīgais instruments, kas apliecina, pirmkārt, ražojuma atbilstību pamatprasībām, kas noteiktas vienā vai vairākās tām piemērojamās tehniskās saskaņošanas direktīvās, un, otrkārt, to, ka šiem ražojumiem ir jāpiemēro atbilstošās atbilstības šīm direktīvām novērtēšanas procedūras.

62 Turklāt šī paša pielikuma I B punkta i) un l) apakšpunkts liecina, ka ir jānovērš jebkāda iespēja sajaukt un ļaunprātīgi izmantot "CE" marķējumu, tostarp uzliekot dalībvalstīm pienākumu pilnībā pārtraukt piestiprināt šo marķējumu.

63 Šādos apstākļos "CE" marķējumu uzliek tikai tiem ražojumiem, par kuriem konkrētajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos ir paredzēti noteikumi tā uzlikšanai, un to neuzliek nevienam citam produktam. Proti, jebkura cita vērtējuma dēļ rastos minētā marķējuma nozīmes sajaukšanas iespēja. Turklāt, tieši lai novērstu ar šādu sajaukšanu saistītu iespēju, Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regulas (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 30. lpp.), kas piemērojama, sākot ar 2010. gada 1. janvāri, 30. panta 2. punktā ir noteikts, ka "CE" marķējumu uzliek tikai tiem ražojumiem, par kuriem konkrētajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos ir paredzēti noteikumi tā uzlikšanai, un to neuzliek nevienam citam produktam.

64 Tādējādi uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka "CE" marķējuma fakultatīva uzlikšana ražojumiem, kas neietilpst tās direktīvas piemērošanas jomā, saskaņā ar kuru tas uzlikts, ir pretrunā Lēmumam 93/465 pat tad, ja šie ražojumi atbilst tajā noteiktajām tehniskajām prasībām.

65 Ņemot vērā atbildi uz ceturto jautājumu, piektais jautājums nav jāizvērtē.

Par tiesāšanās izdevumiem

66 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Eiropas Standarta EN 795 noteikumiem par A1 klases drošības ierīcēm nav piemērojama Padomes 1989. gada 21. decembra Direktīva 89/686/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz individuālajiem aizsardzības līdzekļiem ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1882/2003, tās tātad nav Savienības tiesību normas un tādēļ to interpretācija neietilpst Tiesas kompetencē;

2) tādām drošības ierīcēm kā pamata lietā, kas nav paredzētas turēšanai vai nēsāšanai, ko veiktu to lietotājs, nav piemērojama Direktīva 89/686, kas grozīta ar Regulu Nr. 1882/2003, — ne pašām par sevi, nedz tādēļ, ka tās ir paredzētas piestiprināšanai individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;

3) tādām drošības ierīcēm kā pamata lietā, kas ir daļa no būvēm, kurām tās ir piestiprinātas, lai nodrošinātu šīs būves jumta lietošanas vai darbības drošību, ir piemērojama Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīva 89/106/EEK

par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1882/2003;

4) "CE" marķējuma fakultatīva uzlikšana ražojumiem, kas neietilpst tās direktīvas piemērošanas jomā, saskaņā ar kuru tas uzlikts, ir pretrunā Padomes 1993. gada 22. jūlija Lēmumam 93/465/EEK par atbilstības novērtējuma procedūru dažādu posmu moduļiem un noteikumiem par to, kā piestiprināt "CE" marķējumu, ko paredzēts izmantot tehniskas saskaņošanas direktīvās, pat tad, ja šie ražojumi atbilst tajā noteiktajām tehniskajām prasībām.

[Paraksti]